

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمی جریده

قانون منع احتکار

تاریخ نشر: (۱۵) حوت سال ۱۳۹۱ هـ. ش نمبر مسلسل (۱۰۹۸)

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون منع احتکار

شماره: (۱۱۳)

تاریخ: ۱۳۹۱/۱۱/۲

ماده اول:

به تاسی از حکم فقرة (۱۶) ماده (۶۴) قانون اساسی افغانستان، قانون منع احتکار را که بر اساس فیصله شماره (۷۳) مؤرخ ۱۳۹۱/۹/۸ هیئت مختلط مجلسین شورای ملی به داخل (۴) فصل او (۱۲) ماده توأم با یک سلسله تعدیلات و ایزاد فیصله گردیده است، توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان همراه با قانون و فیصله هیئت مختلط مجلسین شورای ملی در جریده رسمی نشر و از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

فیصله

قانون منع احتکار

شماره مسلسل: (۷۳)

تاریخ فیصله: ۱۳۹۱/۹/۸

به تاسی از حکم مندرج ماده صدم قانون اساسی افغانستان، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی مرکب از سه نفر از اعضای هر جرگه، قانون منع احتکار را به داخل چهار فصل و (۱۲) ماده توأم با یک سلسله تعدیلات و ایزاد به تاریخ هشتم ماه قوس سال ۱۳۹۱ فیصله نمود.

رئیس هیئت مختلط

رمضان جمعه زاده

معاون هیئت مختلط

مولوی عبدالوهاب عرفان

فهرست مندرجات قانون منع احتکار

فصل اول

احکام عمومی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>	<u>ماده</u>
۱.....	منظور وضع.....	ماده اول:
۱.....	اصطلاحات.....	ماده دوم:

فصل دوم

کمیسیون ها

۲.....	ایجاد کمیسیون ها.....	ماده سوم:
۳.....	وظایف و صلاحیت های کمیسیون.....	ماده چهارم:
۴.....	نظارت از اجراءات کمیسیون های ولایتی و ارائه گزارش.....	ماده پنجم:
۴.....	فروش مواد احتکار شده.....	ماده ششم:

فصل سوم

مکلفیت های اشخاص

۵.....	عرضه مواد اولیه.....	ماده هفتم:
۵.....	تشبیه محل احتکار.....	ماده هشتم:
۵.....	سوء استفاده از صلاحیت وظیفوی.....	ماده نهم:

فصل چهارم

احکام نهایی

۶.....	اجازه صدور.....	ماده دهم:
۶.....	پیشنهاد مقرر و وضع طرز العمل ها.....	ماده یازدهم:
۶.....	تاریخ انفاذ.....	ماده دوازدهم:

قانون منع احتکار

فصل اول

احکام عمومی

منظور وضع

ماده اول:

این قانون به منظور جلوگیری از احتکار مواد اولیه ارتزاقی و مصرفی مورد نیاز عامه و مبارزه علیه آن در حالات قحطی، صعود قیم و حوادث غیر مترقبه وضع گردیده است.

اصطلاحات

ماده دوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

- ۱- مواد اولیه: مواد اولیه ارتزاقی و مصرفی مورد نیاز عامه بوده شامل گندم، آرد، برنج، شکر، انواع روغن های غذایی و مواد محروقاتی نفتی و گاز مایع می باشد.
- ۲- احتکار: پنهان کردن یا امتناع از عرضه مواد اولیه مورد احتیاج عادی به مقصد سود جوئی بیشتر و فروش به نرخ بلند تر از قیمت رقابتی، به گونه ای که منجر به کمبود مواد اولیه و افزایش قیمت در بازار گردد.
- ۳- معیار ذخیره مجاز: مواد اولیه که ذخیره و امتناع از عرضه آن در حالات مندرج جزء (۲) این ماده مجاز می باشد.
- ۴- محتکر: شخص حقیقی یا حکمی است که مواد اولیه بیش از مقدار مجاز را در احوال مندرج جزء (۲) این ماده پنهان یا از عرضه آن خود داری نماید.
- ۵- سبوتاژ اقتصادی: قرار دادن اتباع کشور در مضیقه اقتصادی است که توسط گروهی از اشخاص حقیقی یا حکمی به منظور تضعیف قدرت دولتی صورت گیرد.

فصل دوم

کمیسیون ها

ایجاد کمیسیون ها

ماده سوم:

(۱) به منظور تعمیم بهتر احکام مندرج این قانون، کمیسیون مبارزه علیه احتکار در مرکز و ولایات به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- کمیسیون مرکزی:

- وزیر تجارت و صنایع بحیث رئیس.
- معین وزارت اقتصاد بحیث عضو.
- معین وزارت مالیه بحیث عضو.
- معین وزارت زراعت، آبیاری و مالداري بحیث عضو.
- معین وزارت ارشاد، حج و اوقاف بحیث عضو.
- معین وزارت اطلاعات و فرهنگ به حیث عضو.
- مرستیال لوی څارنوالی بحیث عضو.
- معاون اداره مستقل ارگان های محلی به حیث عضو.
- رئیس عمومی مبارزه با جرایم جنائی وزارت امور داخله به حیث عضو.
- رئیس هیئت مدیره اتاق تجارت و صنایع افغانستان به حیث عضو.
- رئیس اداره ملی ستندرد به حیث عضو.
- معاون شاروالی به حیث عضو.

۲- کمیسیون ولایتی:

- والی به حیث رئیس.
- شاروال شهر بحیث معاون.
- رئیس څارنوالی استیناف بحیث عضو.
- قوماندان امنیه بحیث عضو.

- مستوفی بحیث عضو.

- رئیس زراعت، آبیاری و مالداري بحیث عضو.

- رئیس ارشاد، حج و اوقاف بحیث عضو.

- رئیس اطلاعات و فرهنگ بحیث عضو.

- رئیس اقتصاد بحیث عضو.

- رئیس اتاق تجارت و صنایع افغانستان بحیث عضو.

- نماینده با صلاحیت وزارت تجارت و صنایع بحیث عضو.

(۲) اجراءات و فعالیت کمیسیون های مندرج فقره (۱) این ماده در طرز العملی که از طرف کمیسیون مرکزی ترتیب و تصویب می شود، تنظیم می گردد.

(۳) امور سکرتریت کمیسیون در مرکز به عهده رئیس اتاق تجارت و صنایع افغانستان و در ولایات بدوش نماینده وزارت تجارت و صنایع می باشد.

وظایف و صلاحیت های کمیسیون

ماده چهارم:

(۱) کمیسیون مرکزی مبارزه علیه احتکار دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- مطالعه عوامل احتکار و اتخاذ تدابیر عملی مؤثر و لازم جهت جلوگیری از آن.

۲- مطالعه وضع بازار و چگونگی صعود قیم و ضرورت عرضه مواد مورد نیاز.

۳- تثبیت مواد اولیه قابل عرضه فوری و نیازمندی عامه حسب احوال.

۴- تثبیت معیار ذخیره مجاز برای هر خانواده در حالات قحطی، صعود قیم و حوادث غیر مترقبه.

۵- ارجاع موضوع احتکار و مرتکبین آن به مؤظفین کشف و تحقیق جرایم مربوط.

۶- تشخیص حالات قحطی، صعود قیم و حوادث غیر مترقبه و صدور هدایات لازم به ادارات ذیربط.

۷- اتخاذ تدابیر لازم در مورد تبلیغ و تنویر اذهان مردم و توضیح اثرات ناگوار احتکار و عواقب ناشی از آن از نگاه شریعت اسلامی و قوانین نافذه.

(۲) کمیسیون ولایتی، تجاویز اتخاذ شده مندرج فقره (۱) این ماده را در ساحه مربوط اعمال می نماید.

(۳) اعلان و ختم حالات قحطی، صعود قیم و حوادث غیر مترقبه در مرکز و ولایات از صلاحیت کمیسیون مرکزی می باشد. کمیسیون نظر به احوال مربوط می تواند حالات مذکور را در تمام یا بعضی از مناطق اعلام نماید.

نظارت از اجراءات کمیسیون های ولایتی و ارایه گزارش

ماده پنجم:

- (۱) کمیسیون مرکزی، اجراءات و فعالیت های کمیسیون های ولایتی را نظارت می نماید.
- (۲) کمیسیون های ولایتی مکلف اند، گزارش اجراءات و فعالیت های خویش را عندالمطالبه به کمیسیون مرکزی ارائه نمایند.
- (۳) کمیسیون مرکزی، گزارش های واصله مندرج فقره (۲) این ماده را ارزیابی، توحید و منسجم نموده، به شورای وزیران ارائه می نماید.

فروش مواد احتکار شده

ماده ششم:

- (۱) کمیسیون مکلف است، بعد از تثبیت و دست یابی مواد احتکار شده، مواد مذکور را حد اکثر در خلال مدت (۴۸) ساعت بعد از تعیین قیمت عادلانه آن با حضور داشت مالک یا نماینده قانونی وی به بازار عرضه نماید.
- (۲) وجوهی که از فروش مواد احتکار شده مندرج فقره (۱) این ماده حاصل می گردد، بار اول بعد از وضع مصارف (۵۰) فیصد آن به حساب واردات دولت تحویل بانک و (۵۰) فیصد دیگر آن به مالک یا نماینده قانونی وی داده می شود. در صورت تکرار پول ماحصل فروش بحیث مجازات نقدی مطابق احکام قانون به دولت تعلق می گیرد.
- (۳) هر گاه دو یا بیشتر از دو شخص حقیقی با حکمی مواد اولیه را پنهان و یا به منظور سبوتاژ اقتصادی از عرضه آن امتناع و یا مانع عرضه آن توسط سایر اشخاص گردند، علاوه بر تعمیم حکم مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده، مورد تعقیب عدلی نیز قرار می گیرند.

فصل سوم

مکلفیت های اشخاص

عرضه مواد اولیه

ماده هفتم:

با نظر داشت حالات مندرج جزء (۲) ماده دوم این قانون، اشخاص دارای مکلفیت های ذیل می باشند:

۱- اشخاص حقیقی یا حکمی که به تجارت یا عرضه مواد اولیه به صورت پرچون اشتغال داشته باشند، مکلف اند، مواد اولیه را در مارکیت یا دکان های معینه ذخیره نمایند و در صورتی که ذخایر شان در سایر محلات موقعیت داشته باشد، باید محلات مذکور را به کمیسیون های ولایتی مربوط کتباً اطلاع دهد، در غیر آن مواد ذخیره شده احتکار شمرده می شود.

۲- اشخاص حقیقی یا حکمی که به صورت عمده به خرید و فروش مواد اولیه اشتغال دارند، مکلف اند، حداکثر در خلال مدت ده روز از تاریخ اعلان، مواد مذکور را به بازار عرضه نمایند، در غیر آن مواد ذخیره شده، احتکار شمرده می شود.

۳- پیشه ورانیکه جهت تولیدات خویش از ادارات یا سایر مراجع دولتی مواد اولیه را اخذ می دارند، در صورتی که دستگاه تولیدی آنها عملاً بدون عذر مؤجه فعال نباشد و سهمیه مواد اولیه را از آن منابع اخذ نموده باشند، مواد اولیه موجود در گدام های آنها احتکار شمرده می شود.

۴- خبازانیکه در دکان خبازی خویش آرد توزیع شده از طرف ادارات و سایر مراجع دولتی را پنهان کرده و به پخت نان پردازند، محتکر شناخته می شوند.

تثبیت محل احتکار

ماده هشتم:

ادارات کشف جرایم و هیئت های توظیف شده مکلف اند، طبق احکام این قانون در تثبیت محلات احتکار، مواد احتکار شده و تشخیص محتکرین اقدام و مراجع مربوطه را از نتایج اجراءات خویش در موعد معین بدون تأخیر رسماً اطلاع دهند. هر نوع تأخیر و تعلل در تطبیق حکم این ماده، موجب مسئولیت جزائی آنها می گردد.

سوء استفاده از صلاحیت وظیفوی

ماده نهم:

(۱) هرگاه دکان دار، تحویلدار، گدام دار، موظفین کشف، هیئت موظف یا سائر موظفین خدمات عامه با سوء استفاده از صلاحیت وظیفوی، احتکار نمایند یا زمینه احتکار را فراهم سازند، مورد تعقیب عدلی قرار می گیرند.

(۲) هر گاه عضو یا اعضای کمیسیون از صلاحیت های که در ماده (۴) این قانون به کمیسیون تفویض شده استفاده سوء نمایند مرتکب و یا مرتکبین آن بعد از تثبیت از طرف کمیسیون به مراجع عدلی و قضایی غرض تعقیب عدلی معرفی می گردد.

فصل چهارم

احکام نهائی

اجازه صدور

ماده دهم:

صدور مواد اولیه در محلاتیکه حالات قحطی، صعود قیم و حوادث غیر مترقبه اعلام گردیده است، جواز ندارد، مگر اینکه کمیسیون مرکزی یا ولایتی اجازه صدور آن را اعطاء نموده باشد.

پیشنهاد مقرر و وضع طرز العمل ها

ماده یازدهم:

کمیسیون بمنظور تطبیق بهتر احکام این قانون عندالضرورت مقرر را طی مراحل و لوايح و طرز العمل ها را وضع می نماید.

تاریخ انفاذ

ماده دوازدهم:

این قانون از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد و با انفاذ آن قانون منع احتکار منتشره جریده رسمی شماره (۷۹۴) سال ۱۴۲۱ ه. ش و سایر احکام مغایر آن ملغی شمرده می شود.